

Akutni zapleti sladkorne bolezni

SŠ

KEY ZAPLETI SLADKORNE BOLEZNI, AKUTNI ZAPLETI, HIPOGLIKEMIJA, BLAGA HIPOGLIKEMIJA, HUDA HIPOGLIKEMIJA

1. DEL

Sladkorna bolezen (SB), ki jo imenujemo tudi **diabetes mellitus**, je bolezen, pri kateri izmerimo povišane vrednosti **glukoze** (= sladkorja) v krvi.

Poznamo več vrst sladkorne bolezni, najpogostejši pa sta **tipa 1** in **tipa 2**.

Visoka smrtnost sladkorne bolezni je povezana predvsem z zapleti, ki jih ta lahko povzroči.

Delimo jih na:

- **AKUTNE** zaplete (hipoglikemija, diabetična ketoacidoza – DKA, diabetični aketotični hiperosmolarni sindrom – DAHS) in
- **KRONIČNE** zaplete (mikrovaskularni – zapleti na malih žilah, makrovaskularni – zapleti na velikih žilah, mešani).

Akutni zapleti se razvijejo v krajšem časovnem obdobju: od nekaj ur do 14 dni.

HIPOGLIKEMIJA

Hipoglikemija pomeni (pre)nizko koncentracijo glukoze v krvi (nižjo od 3.9 mmol/l).

Največkrat se pojavlja pri osebah s sladkorno boleznijo **kot zaplet zdravljenja z zdravili ali z inzulinom**, lahko pa se pojavi tudi pri osebah, ki za sladkorno boleznijo ne boleajo.

SIMPTOME IN ZNAKE hipoglikemije delimo na:

AVTONOMNE

***odraz** aktivacije avtonomnega živčevja

- huda lakota,
- tresenje,
- potenje,
- razbijanje srca,
- bledica ...

NEVROGLIKOPENIČNE

***posledica** pomanjkanja hrane za možgane

- nezbranost,
- upočasnjenost, zaspanost,
- motnje vida, mišljenja, zaznavanja, zavesti,
- krči.

Hipoglikemična koma je motnja zavesti oz. nezavest zaradi prenizke glukoze v krvi.

Nezaznavna hipoglikemija

Nezaznavna hipoglikemija pomeni, da oseba s sladkorno boleznijo ne zazna simptomov in znakov prenizke glukoze v krvi, ko ima hipoglikemijo in lahko vodi v hipoglikemično komo (ker ob neprepoznani hipoglikemiji ne reagira pravočasno).

Delitev hipoglikemije

Hipoglikemijo lahko razdelimo na **blago** in **hudo**.

BLAGO

Oseba si lahko pomaga **sama**.

HUDO

Oseba potrebuje pomoč **drugega**.

Blaga hipoglikemija: oseba si lahko ob njenem pojavu pomaga sama.

Ob pojavu je najustrezneje zaužiti približno 15 g enostavnih ogljikovih hidratov (sladka tekočina, glukozne tablete) – za čim hitrejši vstop glukoze v krvni obtok.

Učinkovitost po 15 minutah preverimo z meritvijo glukoze v kapilarni krvi.

Učinkovitost preverimo **po 15 minutah**.

Huda hipoglikemija: oseba si ob pojavu ne more pomagati sama, potrebuje pomoč druge osebe.

Navadno je takrat oseba nezavestna in pomembno je, da se osebo postavi v bočni položaj. Zaradi možnosti zadušitve osebi s hudo hipoglikemijo ne dajemo hrane ali pijače v usta, marveč prejme injekcijo glukagona ali koncentrirane glukoze oz. glukagona v obliki nosnega pršila.

 Nevarnost ponoči!

- bočni položaj (nezavest), možnost zadušitve

**OSEBO JE POTREBNO
ODELJATI V BOLNICO.**

GLUKAGON

V primeru hude hipoglikemije, ki jo povzročijo zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni, je osebo potrebno odpeljati v bolnico.

Najnevarnejše so hipoglikemije ponoči, saj so velikokrat spregledane in neprepoznane.

ZDAJ ZNAM:

- Visoka smrtnost sladkorne bolezni je povezana predvsem z akutnimi in kroničnimi zapleti, ki jih ta lahko povzroči.
- Akutni zapleti se razvijejo v krajšem časovnem obdobju: od nekaj ur do 14 dni.
- Hipoglikemija predstavlja (pre)nizko koncentracijo glukoze v krvi.
- Hipoglikemijo lahko razdelimo na blago (oseba si lahko pomaga sama) in hudo (oseba si ne more pomagati sama, potrebuje pomoč druge osebe).
- Nezavedna hipoglikemija predstavlja stanje, ko oseba ne čuti simptomov in znakov hipoglikemije, čeprav ima prenizko koncentracijo glukoze v krvi.

Akutni zapleti sladkorne bolezni

SŠ

 **ZAPLETI SLADKORNE BOLEZNI, AKUTNI ZAPLETI, HIPOGLIKEMIJA,
BLAGA HIPOGLIKEMIJA, HUDA HIPOGLIKEMIJA**

1. DEL

Vaje za utrjevanje

1. S čim je povezana visoka smrtnost sladkorne bolezni?

2. Kako delimo zaplete sladkorne bolezni?

3. Navedi čas razvoja akutnih zapletov.

4. Kaj predstavlja hipoglikemija? Kdaj se pojavi?

5. Kako delimo simptome in znake hipoglikemije?

6. Kateri obliki hipoglikemije poznamo? Kako se razlikujeta?

Akutni zapleti sladkorne bolezni

SŠ

 ZAPLETI SLADKORNE BOLEZNI, AKUTNI ZAPLETI, HIPOGLIKEMIJA, BLAGA HIPOGLIKEMIJA, HUDA HIPOGLIKEMIJA

1. DEL

Vaje za utrjevanje – rešitve

1. S čim je povezana visoka smrtnost sladkorne bolezni?

Visoka smrtnost sladkorne bolezni je povezana predvsem z zapleti, ki jih ta lahko povzroči.

2. Kako delimo zaplete sladkorne bolezni?

Delimo jih na **akutne** zaplete (hipoglikemija, diabetična ketoacidoza – DKA, diabetični aketotični hipersmolarni sindrom – DAHS) in **kronične** zaplete (mikrovaskularni, makrovaskularni, mešani).

3. Navedi čas razvoja akutnih zapletov.

Akutni zapleti se razvijejo v krajšem časovnem obdobju: od nekaj ur do 14 dni.

4. Kaj predstavlja hipoglikemija? Kdaj se pojavi?

Hipoglikemija predstavlja **stanje znižane koncentracije glukoze v krvi**.

Največkrat se pojavlja pri osebah s sladkorno boleznijo **kot zaplet zdravljenja z inzulinom** (iskanje poti med hipo- in hiperglikemijo), lahko pa se pojavi tudi pri osebah, ki za sladkorno boleznijo ne bolehajo.

5. Kako delimo simptome in znake hipoglikemije?

Simptome in znake hipoglikemije delimo na:

- **avtonomne** znake (odraz aktivacije avtonomnega živčevja) – huda lakota, tresenje, potenje, razbijanje srca, bledica ... in
- **nevroglikopenične** znake (posledica pomanjkanja hrane za možgane) – nezbranost, upočasnejnost, zaspanost, motnje vida in mišljenja, zaznavanja, zavesti, krči.

6. Kateri obliki hipoglikemije poznamo? Kako se razlikujeta?

Hipoglikemijo lahko razdelimo na blago in hudo.

Blaga hipoglikemija: oseba si lahko ob njenem pojavu pomaga sama.

Huda hipoglikemija: oseba si ob pojavu ne more pomagati sama, potrebuje pomoč druge osebe.